

582-1/2019
h-h. mell.

Budapest Galéria

1036 Budapest, Lajos u. 158.

Ügyiratszám: V-PCR-2/2019

Ügyintéző: Matzon Gertrud

KÉPZŐMŰVÉSZETI SZAKÉRTŐI ÁLLÁSFOGLALÁS

A helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat és hatásköreiről szóló 2010. évi XLVIII. törv. 1.§ (az 1991. évi XX. törvény 109. § (1) és (2) bekezdéseinek módosítása) alapján.

1.) TÁRGY

Beszédes János: Pányvavető, Varga Imre: Winston Churchill és Veres Gábor: Ronald Reagan áthelyezési és restaurálási tervének szakvéleménye

2.) SZAKÉRTŐI KONZULTÁCIÓ IDEJE:

2019. augusztus

3.) KÖRÜLMÉNYEK ISMERTETÉSE

A Liget Budapest Park Rehabilitáció harmadik üteme kapcsán áthelyezésre és restaurálásra kerül Beszédes János: Pányvavető, Varga Imre: Winston Churchill és Veres Gábor: Ronald Reagan szobra. A Garten Studio Kft. (1114 Bp., Bartók Béla út 66. I. em. 1-2.) felkérésére Rákos Péter okl. kőszobrász, restauráló művész készítette el a műalkotások áthelyezési és restaurálási tervét.

5.) SZAKÉRTŐI VÉLEMÉNY

Minden restaurálás és áthelyezés, a tervet készítő okl. kőszobrász közreműködésével, vagy általa megbízott restaurátor felügyelete alatt történhet. A bronzszobrok tisztításához a BTM Műtárgyvédelmi Osztály, Vecsey Ádám osztályvezető előírásait kell kérni és betartani.

- **Beszédes János: Pányvavető**
A szobor és talpazata a Városligetben található Mezőgazdasági Múzeumba kerül átszállításra, tehát zárt térbe kerül. Áthelyezéskor a kő és bronzszobor külön mozgatása javasolt. A köelemeiről a graffiti eltávolítás és tisztítás a szemcseszórásos eljárás helyett, a szennyeződés függvényében a vegyszeres fellazítás (pld.: Remmers Graffiti-entferner) és kézi csiszolás javasolt.
- **Varga Imre: Winston Churchill**
Áthelyezéskor, a bronz büszt köré kaloda építésével elfogadott a posztamenssel együtt való mozgatásuk. A betűk újra festése erre a célra kifejlesztett betűfestékekkel, nem kültéri homlokzathoz festékekkel történjen. A köelemek tisztítása, a szennyeződés függvényében, vegyszeres fellazítással (pld.: Remmers Graffiti-entferner) és kézi csiszolás/fényezéssel történjen.
- **Veres Gábor: Ronald Reagan**
Áthelyezéskor, a bronz büszt köré kaloda építésével elfogadott a posztamenssel együtt való mozgatásuk. A betűk újra festése erre a célra kifejlesztett betűfestékekkel, nem kültéri homlokzathoz festékekkel történjen. A köelemek tisztítása, a szennyeződés függvényében, vegyszeres fellazítással (pld.: Remmers Graffiti-entferner) és kézi csiszolás/fényezéssel történjen.

Budapest Galéria : 1036 Budapest, Lajos u. 158. : telefon: +36 1 388 6784 ; fax: + 36 1 454 0017 ; e-mail: galeria@mail.btm.hu

Új Budapest Galéria : 1093 Budapest, Fővám tér 11-12. (Báina, Budapest) : telefon: +36 1 426 4714

Varga Imre Gyűjtemény : 1033 Budapest, Laktanya u. 7. : telefon: +36 1 250 0274

A Budapest Galéria az áthelyezési és restaurálási terveket a fenti kiegészítések betartásával elfogadja.

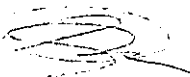
Melléklet:

- *Rákos Péter okl. kőszobrász restaurátor áthelyezési és restaurálási tervei*

Az állásfoglalást kapják:

- *Garten Studio Kft.*
- *Főpolgármesteri Hivatal Kulturális, Sport, Köznevelési, Egészségügyi és Szociálpolitikai Főosztály*
- *Budapesti Történeti Múzeum*
- *Budapest Galéria*

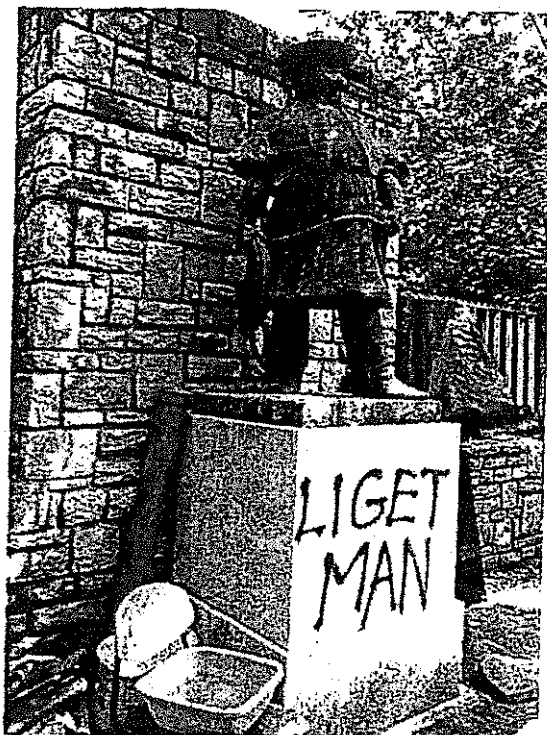
Budapest, 2019. szeptember 18.

Szerdahelyi Márk
osztályvezető

Városligeti szobrok áthelyezési, restaurálási terve

1. Pányvavető szobor

Műleírás

A pányvavető szobor bronzból készült, mokány, életnagyságnál kisebb alak, alatta két kötelemből készült talapzattal, az alsó elem 2cm-rel szélesebb. A talapzat alatt az aszfaltba süllyedve alátétkö található alig láthatóan.

Állapotleírás

A bronz szobor viszonylag jó állapotban van, felületén sérülési nyomok nem találhatók. A szobor erősen szennyezett, patinázódott, ami többnyire a szabadban lévő bronz öntvényekre egy bizonyos kor után természetesen jellemző. A talapzat anyaga süttői keménymészkö. Zöld graffitis felirattal fújták le, a talajhoz közeli felületen felcsapódási szennyezettség található.

Restaurálás

A szobor és talapzata a Városligetben található Mezőgazdasági múzeumba kerül át, tehát nem a parkban, hanem a múzeumban lesz bemutatva, elhelyezve. Ennek tudatában kell a restaurálást megtervezni: A talapzatról le kell tisztítani a graffitis feliratot, melyet mikro szemcseszórással javasolt elvégezni. A szobor bronz felületére mindenféle oda nem illő anyag tapadt / guanó, malter stb./, ezeket változtatható nyomású vízpermettel, és különböző műszaki kefékkel mechanikusan lehet eltávolítani, letisztítani. Az erősen patinázódott felületeket én múzeumi bemutatás esetén megtartanám, már hozzá tartozik a szobor történetéhez, de az esztétizáláson túl szükséges lenne egy fém restaurátor szakvéleményére is.

A szobor átszállítása

A szobor és talapzatának átszállítása úgy történik, hogy a jelenlegi formájában kell megmozdítani. Ez azt jelenti, hogy nem szükséges a műtárgyat elemeire bontani, hanem igyekezni kell egyben tartani szobrot és talapzatát, úgy kell alákötözni, hogy az emelődaru egyben tartva emelje föl a talajról, és tegye föl a teherautó platójára. A szobor talapzatánál az aszfalt alá kell vésni, az oldalaknál mintegy 10 cm vastagságban, hogy az emelő szalagkötelek aláférjenek két oldalról. Ezzel a módszerrel egyben fel lehet függőlegesen emelni a szobrot a talapzatával együtt. Az elmozdításhoz, átszállításhoz meg kell tervezni a daru emelésének terhelhetőségét, és erre alkalmas darus kocsit kell igénybe venni! A teherautóra ugyanebben a függőleges helyzetben kell fölrakni, majd

kétoldali spanneres lekötéssel biztosítani, fixálni az átszállítás idejére. Ugyanebben a tartásában lehet leemelni, és beszállítani a múzeum területére, az a lényeg, hogy nem szabad az eredeti függőleges helyzetétől eltérni. Csak szakember irányíthatja az áthelyezési munkálatokat.

2. Ronald Reagan szobor áthelyezése

Műleírás

A bronz mellszobrot Veres Gábor szobrászművész készítette. A szobor és talapzatának elhelyezését a művész saját kezűleg kivitelezte, beszélgetésünk során értékes információkhoz jutottam a szétbontással kapcsolatban.

Állapotleírás

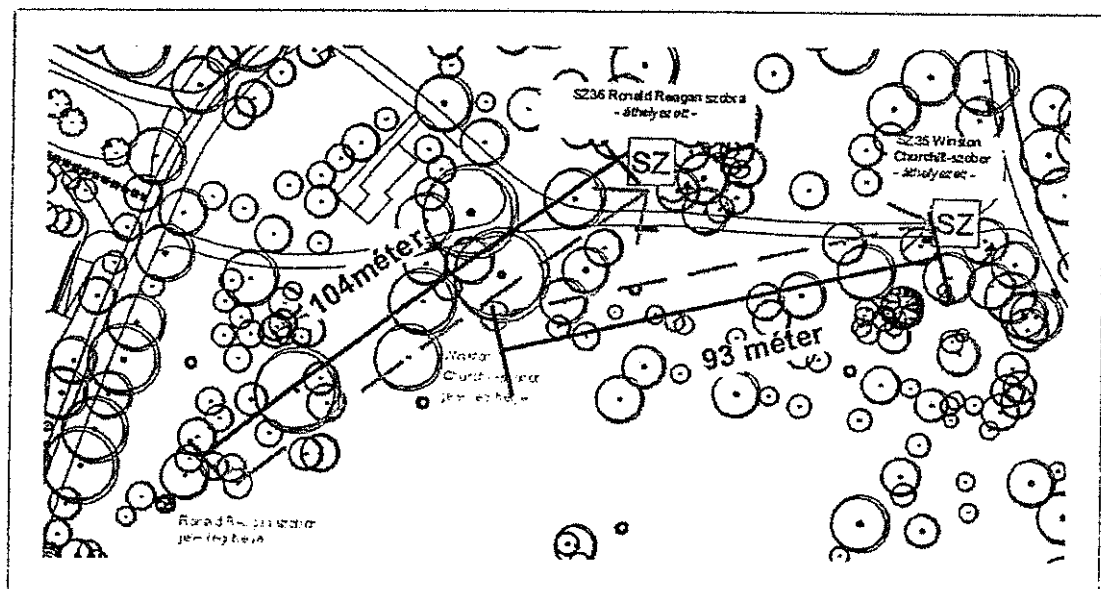
A szobor és talapzata jó állapotban van, különösebb restaurátori beavatkozásra nincs szükség, csupán az alig olvasható felirat betűinek újrafestése szükséges, kültéri homlokzat festékkel/ fekete/- a fotón alulexponáltság miatt nem látszódik a felirat-

Áthelyezés

A Városligetben korábban előforduló szoborlopások miatt az újabb kori szoborállításkor a művészek korábbinál jóval erősebb csapolásokat, talapzatba

történő bekötéseket alkalmaztak. Ezt figyelembe véve kell a szobrot és talapzatát mozgatni.

A beton alap eltávolítását megelőzően darus kocsí segítségével meg kell kötni két oldalról a talapzatot kb. háromnegyed magasságban, majd a köteleket meg kell feszíteni, és csak ezt követően lehet a földben lévő betonmagot szétfúrni, megszabadítani a talapzattól. A szétfúrás teljes ideje alatt a daru kötele tartja függőlegesen a talapzatot és a vele összekapcsolt portrét. A munkálatok előtt pár nappal a kertépítésszek által kijelölt új helyszínen el kell készíteni a szobor fogadására szánt betonmagot és a csapolást: 60x60x80 cm. A szobor és talapzatának kiemelése függőleges irány megtartásával kell, hogy történjen! Ebben a helyzetben kerül fel a teherautó platójára, majd így kerül rögzítésre kétoldali spanneres lekötéssel, mely biztosítja a szállításkor a szobor helyzetét. A szobrot és talapzatát a földbeásott betonmag 20 mm átmérőjű saválló csapjába süllyesztjük, ragasztóval rögzítjük.

A Churchill és a Reagan mellszobrok áthelyezési vázlata

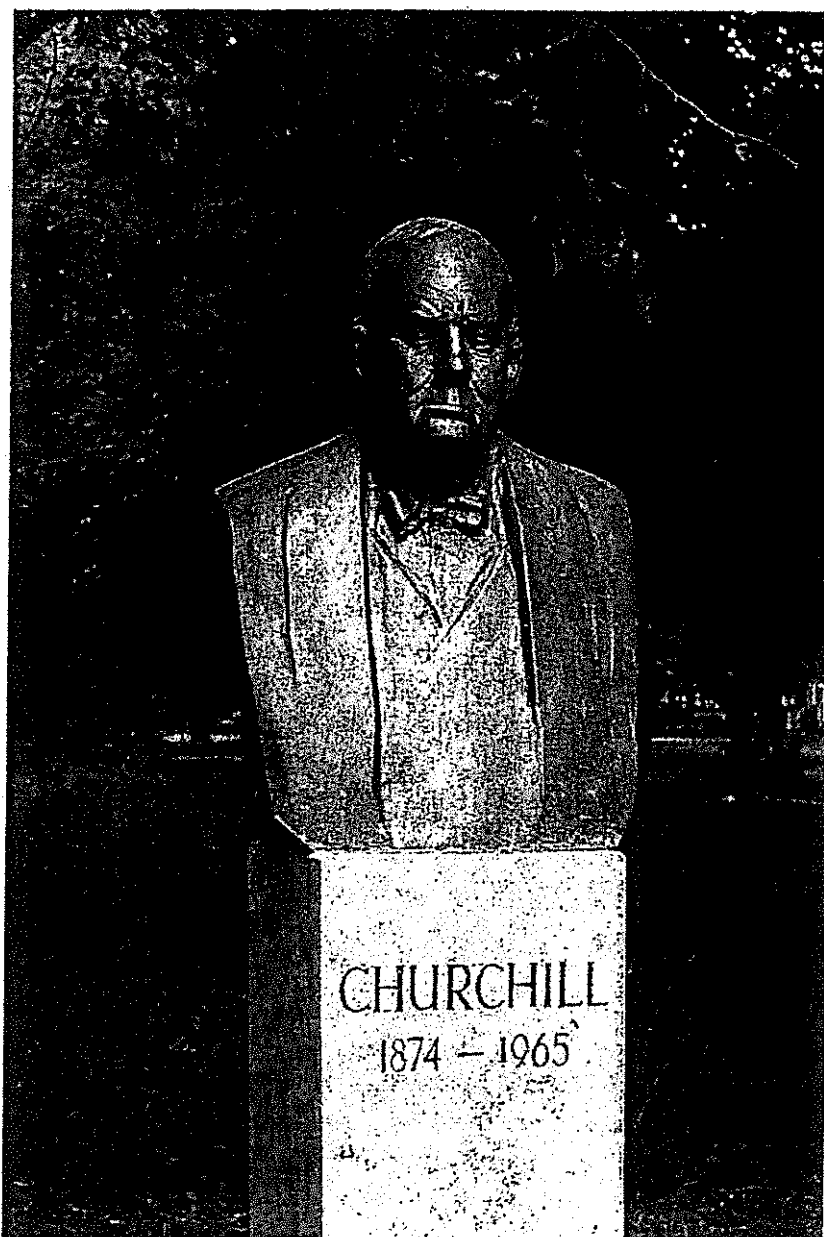
3. Churchill szobor

Műleírás

A bronz Churchill mellszobor Varga Imre szobrászművész alkotása.

A közel életnagyságú bronz büszt alatt keménymészkőből készült négyszögletes posztamens helyezkedik el. Homloksíkján vésett felirat, és születési - halálozási évszám látható. A bronzszobrot a kő talapzathoz csapolással rögzítették. A talapzat alatt látható a tartó szerepet betöltő betonmag felső síkja, melyet eredetileg a földfelszíne alá terveztek, csak idővel enyhén kimosódott.

Állapotleírás

A bronz-, és a kőfelület jó állapotban van, restaurátori beavatkozást különösebben nem igényel. A vésett felirat, és évszám festése megkopott, ennek újrafestése indokolt. A talapzat alsó részén fölcsapódás látható, mely esőzéskor a talaj felázása során történik, ez könnyen eltávolítható, de a következő alkalommal ismét maszatossá válik. Erről már korábban írtam, hogy a talapzat közvetlenül a föld felszínével érintkezik plintosz nélkül, és így keletkeznek ezek a nem túl esztétikus felsározódási nyomok.

Áthelyezés

A szobor és talapzat áthelyezése hasonló módon történik az előzőekben leírtak szerint. A szobor új helyén elő kell készíteni a szobor fogadását, mely beton alap készítését jelenti. A kijelölt helyen 60x60x80 –as árokba kerül a beton, melybe középre kb 4 cm átmérőjű, 25 cm hosszú műanyag csövet kell elhelyezni, ez a fémcsap fogadására szolgál. A meglévő szobor szétbontását a földben lévő betonmag szétfűrészával kell kezdeni, pontosabban előbb a darus kocsival rögzíteni kell a szobrot.

A talapzat felső harmadára a két irányból elhelyezett szorító kötéssel megkötött szalagköteleket a daru megfeszíti, csak ezt követően lehet a beton lap szétfűrészt elvégezni. A talapzat leválasztása után lehet a szobrot fölemelni. A műtárgy mozgatásánál itt is az a koncepció, hogy a bronzszobor büsztöt és a talapzatot normál helyzetükben, egyben emeljük föl, mert így statikailag a legbiztonságosabb, mivel a köztük lévő fémcsapolás nem feszül oldal irányban. Ezt a függőleges irányt tartva lehet elhelyezni a teherautó platóján, melyet kétoldali spanner kötelekkel lehet biztosítani, szakember irányítása mellett. Az átszállítást követően ugyanezzel a kötéssel lehet leemelni a szobrot. Az előre elkészített saválló csapot behelyezik, beragasztják a betonalapban előkészített lyukba, majd a talapzat aljába fúrt 30 mm átmérőjű, és 20 cm hosszúságú lyuk összeillesztésével lehet a szobrot ráhelyezni a betonmagból kiálló méretes csapra. A csap alsó és felső beragasztását kültéri flexibilis csemperagasztóval javasolt elvégezni.

Solymár, 2019. június 20.

Rákó Péter

Okleveles kőszobrász- restaurátor

szakértői nyilvántartási szám: 21-0355